

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6055/2020
01.07.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Гордане Комненић, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., које заступа пуномоћник Рацо Гавриловић, адвокат из ..., против тужених ВВ из ..., коју заступа пуномоћник Петар Шкорић, адвокат из ... и ГГ из ..., коју заступа пуномоћник Емил Сомер, адвокат из ..., ради изгубљене добити, одлучујући о ревизији тужене ГГ, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1526/20 од 20.08.2020. године, у седници одржаној 01.07.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене ГГ изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1526/20 од 20.08.2020. године у преиначујућем делу.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене ГГ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1526/20 од 20.08.2020. године, у делу којим је одбијена њена жалба и потврђена првостепена пресуда, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене ГГ изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1526/20 од 20.08.2020. године, у делу којим је одбијена њена жалба и потврђена првостепена пресуда.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 423/19 од 02.03.2020. године, ставом првим изреке одбијени су приговори пресуђене ствари и приговор литиспенденције. Ставом другим изреке тужбени захтев је делимично усвојен. Ставом трећим изреке тужене су обавезане да тужиоцима на име накнаде штете у виду изгубљене добити због некоришћења непокретности и то пословног простора – локала у ... улица ... број ..., за период од 01.03.2014. до 31.10.2014. године, солидарно исплате износ од 3.600 евра са затезном каматом на овај износ утврђен према члану 4. став 1. Закона о затезној камати од 02.03.2020. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев у делу којим су тужиоци тражили на име накнаде штете у виду изгубљене добити због некоришћења

непокретности и то стана број ..., у приземљу у ...,, да им тужене солидарно исплате за период од 01.01.2008. до 30.04.2016. године, износ од 10.800 евра са затезном каматом на овај износ утврђен према члану 4. став 1. Закона о затезној камати од дана пресуђења до исплате, као и да им солидарно исплате на име накнаде штете у виду изгубљене добити због некоришћења пословног простора – локала у ... улица ... број ..., за период од 01.05.2009. до 01.03.2014. године износ од 26.100 евра са затезном каматом на овај износ утврђен према члану 4. став 1. Закона о затезној камати од дана пресуђења до исплате, односно у делу потраживања које се односи на локал преко досуђеног износа од 3.600 евра до траженог износа од 29.700 евра, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом петим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1526/20 од 20.08.2020. године, ставом првим изреке делимично је усвојена жалба тужилаца и првостепена пресуда преиначена у побијаном одбијајућем делу, тако што су тужене обавезане да тужиоцима на име накнаде штете у виду изгубљене добити због некоришћења пословног простора – локала у ... улица ... број ..., за период од 13.06.2013. до 01.03.2014. године исплате износ од по 1.912,50 евра са затезном каматом на овај износ утврђен према члану 4. став 1. Закона о затезној камати од 02.03.2020. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате (део става четвртог изреке), као и да им накнаде трошкове парничног поступка у износу од 458.745,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате (став пети изреке), док је у преосталом побијаном непреиначеном одбијајућем и усвајајућем делу првостепена пресуда потврђена, а жалбе тужилаца у преосталом делу и жалбе тужених одбијене. Ставом другим изреке одбијени су захтеви тужилаца и тужених за накнаду трошкова жалбеног поступка. Ставом трећим изреке одбијен је захтев тужене ГГ за накнаду трошкова одговора на жалбу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у усвајајућем делу тужбеног захтева тужена ГГ је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужене ГГ у односу на преиначујући део побијане пресуде дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 55/14), испитао је у том делу на основу члана 408. ЗПП и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиоци су родитељи сада пок. ДД, супруга тужене ВВ и оца тужене ГГ. Средствима тужилаца је 17.04.1997. године купљен стан број ... у ... на, укупне површине 80,95 м² и пословни простор у улици ... број ... у ... који се састоји од уличног локала површине 147,73 м², дела подрума у површини од 21,50 м² и права коришћења дворишта (уговор од 09.02.1998. године), с тим што је као купац предметних непокретности био означен син ДД. На основу пуномоћја од 05.01.2005. године, које је сада пок. ДД дао свом оцу, наведени пословни

простор је издаван у закуп, а закупнину су убирали тужиоци. Син тужилаца ДД је преминуо 13.03.2009. године и правноснажним решењем о наслеђивању тужене су оглашене за његове наследнике, након чега је ВВ издавала предметни пословни простор и убирала закупнину по основу уговора о закупу од 24.09.2009. године, док су предметни стан користиле још за живота сада пок. ДД и никада га нису издавале трећим лицима нити су тужиоци од њих тражили да плаћају закупнину. Тужиоци су 2008. године поднели тужбу против сина ради утврђења права својине на предметним непокретностима и пресудом у тој парници утврђено је да су тужиоци сувласници са по 9/20 идеалних делова, а тужене са по 1/20 идеалних делова на предметном стану и пословном простору. Пресуда је постала правноснажна 13.06.2013. године. У току 2014. године тужиоци су се први пут обратили туженима са захтевом да као сувласници користе предметне непокретности, те су тужене предале тужиоцима у посед пословни простор 31.10.2014. године. Затим су 19.11.2014. године, тужене са тужиоцима закључиле споразум о уређењу имовинско-правних односа у форми јавнобележничког записа ради решавања дуга на име трошкова поступка по наведеној правноснажној пресуди. Овим споразумом тужене су тужиоцима пренеле своје уделе од по 1/20 на предметним непокретностима. По одобрењу тужилаца тужене су остале у стану до 30.04.2016. године када су исти напустиле и тужиоци су га продали, а пословни простор издају у закуп. Висина изгубљене добити утврђена је на основу прихваћеног налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке сачињеног у складу са висином тржишне цене закупа према просечној цени закупнине сличних станова и пословних простора на територији општине Жабалъ.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужиоци имају право на накнаду штете на име изгубљене добити у висини месечне цене закупа предметног пословног простора, будући да су као сувласници могли очекивати добит по редовном току ствари и реално је остварити у периоду у ком су га тужене користиле и издавале у закуп. Тужбени захтев је делимично усвојен за износ од 3.600 евра, што одговара изгубљеној добити у сразмери сувласничких удела тужилаца на предметном пословном простору за период од марта 2014. до октобра 2014. године. Потраживање по том основу, које је доспело пре 24.02.2014. године, је застарело у смислу члана 376. Закона о облигационим односима будући да је тужба у овој парници поднета 24.02.2017. године, па је тужбени захтев у том делу одбијен. С обзиром да су тужене предметни стан користиле искључиво за своје потребе на основу сагласности тужилаца све до предаје у посед тужиоцима 30.04.2016. године, тужбени захтев за накнаду штете због некоришћења стана је одбијен као неоснован.

Другостепени суд је прихватио изражено становиште првостепеног суда, осим у погледу оцене основаности приговора застарелости потраживања накнаде штете на име изгубљене добити због некоришћења пословног простора. По становишту другостепеног суда, тужене које су биле у поседу предметног пословног простора од када су га наследиле до 31.10.2014. године (када су га предале тужиоцима), имале су савесну државину до 13.06.2013. године, када је постала правноснажана пресуда којом је утврђено да су тужиоци сувласници на истом, након чега је њихова државина несавесна, а оставарена закупнина преко сразмере њиховог удела представља стечено без основа. Потраживање стеченог без основа застарева у општем року застарелости од 10 година (члан 371. Закона о облигационим односима), па како је тужба поднета

24.02.2017. године то потраживање тужилаца није застарело и за период од 13.06.2013. године до периода за који је тужбени захтев усвојен првостепеном пресудом. Зато је првостепена пресуда делимично преиначена и тужиоцима су досуђени износи од по 1.912,50 евра на име накнаде штете у виду изгубљене добити због некоришћења пословног простора у том периоду.

Предмет тужбеног захтева у овој парници је накнада штете на име изгубљене добити због некоришћења сувласничке непокретности у висини месечне цене закупа такве непокретности (пословног простора). Према утврђеном чињеничном стању пресудом која је постала правноснажна 13.06.2013. године, утврђено је право сувласништва тужилаца на предметном пословном простору са по 9/20 идеалних делова, а тужене су предметни пословни простор користиле и издавале од тренутка када су га наследиле као заоставштину сада пок. ДД до 31.10.2014. године, када су га предале тужиоцима у посед. Тужба у овој парници поднета је 24.02.2017. године.

Према члану 14. став 1. Закона о основама својинскоправних односа, сувласник има право да ствар држи и њоме се користи заједно са осталим сувласницима у складу са уделима, не вређајући права осталих. Сувласници имају право да заједнички управљају са стварима, а за предузимање послова који прелазе оквир редовног управљања (између осталог, издавање целе ствари у закуп) потребна је сагласност свих сувласника (члан 15. став 1. и 4.). По члану 43. наведеног закона, сувласник односно заједнички власник има право на тужбу за заштиту права својине на целу ствар, а сувласник има право и на тужбу за заштиту свог права на делу ствари. На заштиту права својине сувласника примењују се сва правила која су предвиђена код тужбе за повраћај ствари (члан 37. истог закона), како у погледу захтева за предају у државину, тако и у погледу захтева за накнаду плодова које је ствар дала, накнаде штете због оштећења ствари, накнаде нужних и корисних трошкова (чланови 38, 39. и 40.). Савестан држалац постаје несавестан од тренутка када му је тужба достављена, али власник може доказивати да је савестан држалац постао несавестан и пре достављања тужбе (члан 39. став 7.).

Полазећи од наведеног, Врховни касациони суд налази да је другостепени суд правилно оценио основаност приговора застарелости потраживања, када је закључио да потраживање тужилаца на име накнаде штете због некоришћења пословног простора није застарело и за период од 13.06.2013. године до периода за који је тужбени захтев усвојен првостепеном пресудом.

Право власника да од несавесног држаоца захтева предају убраних плодова и накнаду вредности плодова које је потрошио, отуђио, пропустио да убере или уништио, застарева за три године од дана предаје ствари (члан 40. став 1. Закона о основама својинскоправних односа). Измакла корист се материјализује као губитак плодова (природних и цивилних) које би оштећени остварио да није дошло до спречавања њеног коришћења, па у конкретном случају губитак цивилних плодова (закупнина) представља неостварени новчани приход од те ствари. Према утврђеном чињеничном стању тужене су имале савесну државину предметног пословног простора до 13.06.2013. године (када је постала правноснажна пресуда којом је утврђено да су тужиоци сувласници на истом), након чега је њихова државина несавесна све до

31.10.2014. године, када су га предале тужиоцима у посед. Од предаје у посед до подношења тужбе у овој парници 24.02.2017. године, наведени рок застарелости од три године није протекао. Због тога су неосновани наводи ревизије тужене ГГ о погрешној примени материјалног права у преиначујућем делу побијане пресуде.

На основу члана 414. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Одлучујући о дозвољености ревизије у делу побијане пресуде којом је одбијена као неоснована жалба тужене ГГ, на основу члана 404. ЗПП Врховни касациони суд је нашао да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији, као изузетно дозвољеној.

Према одредби члана 404. став 1. ЗПП ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Према ставу 2. истог члана о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Врховни касациони суд налази да у конкретном случају нису испуњени услови за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, јер се ревизијом заправо указује на битне повреде одредаба парничног поступка из којих разлога се посебна ревизија не може изјавити. Разлози на којима су засноване одлуке нижестепених судова одговарају и усклађени су са важећим тумачењем права у погледу начела диспозиције, јер као што од воље странке зависи да ли ће поступак бити покренут, од њене воље зависи и да ли ће се парница водити до краја и окончати судском одлуком којом се мериторно решава спор који је био предмет парнице. Тужилац може да диспонира правом на правну заштиту и да повуче тужбу, што овде није био случај у односу на тужену ГГ. Из наведених разлога одлучено је као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у том делу у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Према члану 403. став 3. ЗПП ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој парници поднета је 24.02.2017. године са тужбеним захтевом за исплату новчаног износа од 40.230 евра у динарској противвредности, који је у поднеску од 14.02.2020. године повећан на износ од 40.500 евра у динарској противвредности. Вредност предмета спора побијаног дела износи 3.600 евра у динарској противвредности, што очигледно не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан преиначења тужбе, па је ревизија у том делу недозвољена.

На основу члана 413. ЗПП, одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић